

НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ І ФОРМИ УПРАВЛІННЯ В КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКИХ ЗАКЛАДАХ ВОЛИНИ ТА МІСТА ЛУЦЬКА

Шостак В. М.

кандидат історичних наук, доцент,

доцент кафедри культурології

Волинський національний університет імені Лесі Українки

м. Луцьк, Україна

Сучасні інноваційні технології суттєво трансформують культурно-мистецьку сферу Волинської області. Звертається більше уваги до пам'яток історії та культури, включаючи їх до туристичних маршрутів і активізуючи роботу з їх збереження, реставрації та популяризації. Виникають нові твори мистецтва, що відображають особливості природи, культури, побуту місцевого населення та унікальні моменти історичного розвитку. Творчі колективи та діячі мистецтва підкреслюють унікальність своєї місцевості, а традиційні місцеві художні промисли отримують новий поштовх.

Бібліотеки, музеї та архіви отримують особливий характер культурно-просвітницької діяльності. Вони активно просувають мистецьке життя території через творчі заходи. Збільшується обсяг видань, що представляють регіон як перспективну та успішну територію. Кіно- і відеофільми розповідають історії успіху регіону, а також звертають увагу на соціально-культурні проблеми населення та природно-географічну, історико-культурну самобутність регіону.

Створюються телерадіопередачі, цикли та окремі випуски, що пронизані місцевою специфікою і відповідають запитам та ідентифікації місцевого населення. В освітніх установах організовуються виховання і навчання, які враховують особливості місцевої матеріальної та духовної культури. Збільшується обсяг науково-дослідної роботи, присвяченої мистецтвознавчому вивченню області, з особливим акцентом на периферійні частини.

Значення громадських організацій та творчих спілок у сприянні культурному розвитку територіальних громад стає все більш актуальним. Місцеві органи влади мають ключову роль у керівництві та формуванні культурної політики, а принцип культурного регіоналізму допомагає захищати сферу культури від центрального втручання [1, с. 193].

Важливим завданням є використання наявних ресурсів та пам'яток для створення креативних ідей, спрямованих на позиціонування регіону як привабливого місця для відпочинку та розваг. Арттуризм, організовуючи пізнавальні та хобі-тури на основі місцевих культурних

ресурсів, звичаїв, ремесел та кухні, стає все популярнішим явищем. Арткафе, як особливі місця, де об'єднуються унікальна кухня та сучасні мистецькі тенденції з місцевим колоритом, відіграють важливу роль у культурному житті регіону.

Одночасно, фактор територіальної ідентичності населення призводить до змін у структурі культурної та мистецької сфер регіону, включаючи:

- Збільшення кількості закладів культури й мистецтва різних форм власності у регіоні.
- Покращення транспортного забезпечення до основних центрів, де надаються соціокультурні послуги.
- Створення нових соціокультурних центрів на околицях регіону.
- Формування різних видів зв'язків (управлінських, організаційних, транспортних, інформаційних, освітніх, наукових, творчих, комерційних) для покращення розвитку сфери культури й мистецтва.
- Розвиток економіки та соціального забезпечення сільських місцевостей та невеликих міських поселень.
- Створення нових культурних регіонів на основі соціокультурних традицій та особливостей окремих районів.
- Інтеграція регіональної культури у глобальний геокультурний простір.

Ці зміни створюють нові можливості для розвитку культурного життя регіону та наголошують на його унікальності і важливості у світовому контексті [2].

Починаючи з 1 листопада 2022 року, у Луцьку розпочалося голосування за проекти Бюджету участі. Загалом було подано 63 проекти від лучан, проте не всі з них змогли пройти до етапу голосування. Інформаційне агентство «Конкурент» провело огляд представлених проектів, що вражають своєю різноманітністю: від реконструкції мережі освітлення до інклюзивних ігрових майданчиків, від екологічних ініціатив до фольклорних проектів. Деякі з цих ідей здобули популярність і стали лідерами з першого дня голосування, тоді як інші майже не отримали підтримки місцевих жителів.

Музей сучасного українського мистецтва Корсаків став справжнім місцем зустрічі людей, ідей та мистецтва з метою створення майбутнього. Новий формат інтелектуального дозвілля став можливим завдяки родині Корсаків, яка виступила фундаторами та натхненниками проекту, першого світового рівня такого музею в Україні.

Експозиція музею представляє твори понад 100 видатних митців, включаючи більше 800 артоб'єктів. Тут зібрана колекція творів мистецтва найкращих українських авторів XX-XXI століть, охоплюючи живопис, графіку, скульптуру, інсталяції та відеоарт.

Плани фундаторів музею включають організацію фестивалів перформансу та відеоарту, гостьових лекцій, концертів сучасної музики, театральних вистав та демонстрацію артфільмів.

Музей також планує проведення майстер-класів для дорослих та дітей, де вони зможуть навчатися від досвідчених митців-практиків різних сфер, таких як живопис, фотографія, скульптура та графіка. У майбутньому планується створення Академії сучасного мистецтва та дизайну.

Музей активно співпрацює з навчальними закладами регіону, такими як школи, коледжі та університети. Зокрема, студенти спеціальності культурологія ВНУ ім.Лесі Українки протягом тривалого часу проходять різні види навчальних і виробничих практик, беруть участь в багатьох подіях, конференціях, фестивалях, презентаціях, що проводяться в культурному просторі музею. У рамках співпраці організовуються екскурсії та майстер-класи для студентів як під час навчального періоду, так і під час канікул. Також проводяться заняття в атмосфері музею, де студенти можуть вивчати матеріал нестандартним способом і брати участь в мистецьких конкурсах.

Музейний комплекс здобув велику популярність не лише як туристичний об'єкт, але й як місце сімейного дозвілля, де можна відпочити, розважитися та збагатитися новими знаннями та естетичними враженнями.

Крім того, є ідея реалізувати проєкт для популяризації освітніх закладів, культури та локальної історії серед широкої громадськості. Заплановане створення віртуального 3D туру під назвою «Історія розвитку освіти міста Луцька», а також розробка віртуальних екскурсійних маршрутів для різних груп населення. Цей проєкт допоможе залучити більше уваги до музею, особливо у цифрову епоху, коли технології стають дедалі популярнішими в культурному просторі, відповідаючи глобальним тенденціям. Планується встановити мультимедійний сенсорний термінал на Театральному майдані міста, де буде доступна інформація про культурні події Луцька та інтерактивна культурна мап [3].

Проєкт «Zhydychyn History Hall» буде використовуватись для різноманітних цілей, таких як проведення досліджень, створення захоплюючих експозицій, презентація культурної спадщини, організація історичних пленерів для молоді, а також формування електронного архіву культурно-історичних матеріалів. Цей проєкт націлений на широке коло відвідувачів, зокрема мешканців Луцької територіальної громади, студентів, школярів, науковців, краєзнавців, туристів, гостей міста та області.

Додатково, проєкт передбачає відтворення старих пам'яток архітектури міста Луцька, що були побудовані у минулих історичних періодах, у форматі 3D. Це надасть можливість жителям та гостям міста краще пізнати Луцьк. Завдяки спеціальній програмі на телефоні, ви зможете легко сканувати QR-коди та переглядати архітектурні пам'ятки в форматі 3D.

Інновації у закладах культури спрямовані на оновлення засобів, форм, методів та підходів, що повністю відповідають культурним потребам населення. Серед технологій, які заклади культури впроваджують у свою роботу, можна виділити анімаційні, інтерактивні, проектні, інформаційні та інтернет-технології. Застосування цих технологій допомагає досягти успішного розвитку в умовах сучасності [4, с. 65-66].

Отже, заклади культури і мистецтв Волині та Луцька активно використовують інноваційні технології в різних напрямках, таких як створення сайтів, проведення захоплюючих інтерактивних заходів, організація виїзних заходів, здійснення діалогу з аудиторією та активне залучення глядачів до процесів творчості.

Основною метою використання інноваційних технологій є створення цікавої та привабливої атмосфери, що допомагає розширити аудиторію закладу культури. Такі установи також використовують інноваційні технології в своїй діяльності, зокрема, у роботі з кадрами, спрямованій на створення передумов для інноваційної діяльності. Вони також вивчають та враховують інтереси та потреби своєї аудиторії, створюють умови для адаптації до змін, що відбуваються, а також максимально використовують наявні ресурси та забезпечують інформаційну підтримку своєї діяльності. Зв'язки та взаємодія з навколишнім світом є також важливими для закладів культури з метою задоволення потреб суспільства та залучення додаткових ресурсів.

Література:

1. Бистрякова В. Н., Осадча А. М., Пільгук О. А. Інновації та технології в сучасному мистецтві. *Вісник Львівської національної академії мистецтв*. 2017. Вип. 32. С. 193–194.
2. Буценко О. Культурна інновація України. URL: <https://eu.prostir.ua/data?t=1&q=1162> (дата звернення 25. 04. 2025).
3. Європейський та український досвід використання цифрових технологій у сфері культури. URL: <https://aei.org.ua/ievropejskij-ta-ukrainskij-dosvid-v/> (дата звернення 25. 04. 2025).
4. Кириленко К. М. Підходи до розуміння інноваційної культури в контексті сучасного наукового дискурсу та їх наскрізні ідеї. *Питання культурології*. 2015. Вип. 31. С. 64-71.